

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalaujant, kad nusikaltėlis atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Ieškiniai dėl kompensacijos už nusikalstamą veiką paprastai nagrinėjami kartu su baudžiamąja byla tame pačiame teisme. Policiją apie savo ketinimą reikalauti atlyginti žalą privalote informuoti ikiteisminio tyrimo metu arba vėliausiai teisme.

Galite prašyti, kad prokuroras teismui pateiktų jūsų ieškinį dėl kompensacijos už atitinkamą nusikaltimą. Būtų gerai, jeigu apie tai informuotumėte policiją ikiteisminio tyrimo metu. Prokuroras jūsų vardu gali palaikyti ieškinį dėl kompensacijos, jeigu sprendžiamas aiškus ir paprastas klausimas. Jeigu prokuroras nepateikia ieškinio dėl kompensacijos, jie apie tai jus informuos raštu.

Jūs taip pat galite teisme baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu pareikšti savo ieškinį dėl žalos atlyginimo. Tai jūsų vardu gali padaryti patarėjas teisės klausimais.

Prireikus ieškinys dėl žalos atlyginimo taip pat gali būti nagrinėjamas iškeliant atskirą civilinę bylą. Savo reikalavimą taip pat galite ginti pareikšdami atskirą civilinį ieškinį. Jeigu jūsų ieškinys nenagrinėjamas kartu su baudžiamąja byla, byloje reikės mokėti žyminį mokesť.

Teismas nusikaltėliui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltėlis sumokėtų?

Jeigu nusikaltėlis savanoriškai nesumoka laikydamasis teismo nuosprendžio, teismo sprendimą galima įvykdyti priverstinai. Priverstinis vykdymas nėra pradedamas automatiškai. Vykdymo institucijai privalote pateikti prašymą dėl priverstinio vykdymo ir pridėti prie jo teismo sprendimą.

Negalite reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio dėl bet kurios sumos, kurią iš valstybės išdo gavote kaip valstybinę kompensaciją už tuos pačius nuostolius arba žalą.

Jei nusikaltėlis nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Iš nusikaltėlio neprivalote reikalauti kompensacijos, kad gautumėte kompensaciją iš valstybės fondų. Tačiau ieškinį dėl kompensacijos nusikaltėliui privalote pareikšti teismo nagrinėjimo metu.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Jeigu jūs (arba artimas giminaitis) yra Suomijoje padaryto nusikaltimo auka, jums iš valstybės fondų gali būti sumokėta kompensacija už kūno sužalojimą ir dėl nusikaltimo sukeltas kančias. Kad galėtumėte reikalauti kompensacijos, apie nusikaltimą privalote pranešti policijai.

Jeigu baudžiamąją bylą nagrinėja teismas, jūsų teisė į kompensaciją turėtų būti patvirtinta teismo sprendimu. Tai reiškia, kad teismo proceso metu nusikaltėliui turėtumėte pareikšti ieškinį dėl kompensacijos. Kompensacija už žalą baudžiamojoje byloje paprastai nemokama, jeigu neįvykdote šios pareigos.

Kompensacijos atveju dėl jos privalote kreiptis per trejus metus nuo teisinę galią turinčio teismo sprendimo

priėmimo dienos. Jeigu byla nebuvo nagrinėjama teisme, kompensacijos privalote reikalauti per dešimt metų nuo nusikaltimo padarymo dienos. Šie galutiniai terminai gali būti keičiami tik konkrečiomis aplinkybėmis.

Jūsų ieškinį dėl kompensacijos nagrinės valstybės išdas. Savo reikalavimą galite siųsti elektroniniu paštu rikosvahingot@valtiokonttori.fi arba atspausdintą formą siųsti adresu: State Treasury, P.O. Box 50, 00054 State Treasury.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltėlis nepripažintas kaltu?

Dėl kompensacijos galite kreiptis net jeigu nusikaltėlio tapatybė nenustatyta. Privalote pridėti policijos protokolo, parengto ikiteisminio tyrimo metu, kopiją arba kitus patikimus įvykių įrodymus, įskaitant jūsų ieškinį dėl kompensacijos.

Teisę gauti kompensaciją turite taip pat tuo atveju, jeigu nusikaltėlio tapatybė nustatyta, tačiau jis nuteisiamas dėl to, kad yra jaunesnis nei 15 metų arba neturi baudžiamojo veiksnio.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laukiu sprendimo dėl mano pateikto ieškinio dėl kompensacijos?

Prereikus galite pateikti rašytinį prašymą dėl išankstinio kompensacijos mokėjimo. Išankstinis kompensacijos mokėjimas gali būti atliekamas, jeigu jūsų byla dėl kompensacijos vėluojama išnagrinėti dėl priežasčių, kurių negalite kontroliuoti, ir jūs turite teisę gauti didelę kompensacijos sumą.

■ Paskutinis naujinimas: 09/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.